

Ve Struhách 1076/27, 160 00 Praha 6
tel.: 234 006 100
fax: 220 922 251
e-mail: tc@tc.cz

www.tc.cz

SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ CÍLŮ NP VAVAI A HLAVNÍ VÝZVY PRO OBDOBÍ 2014+

30. listopadu 2013

Tato zpráva byla vypracována v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“.

Autoři:

Ing. Michal Pazour, Ph.D. (pazour@tc.cz)

Ing. Zdeněk Kučera, CSc. (kucera@tc.cz)

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Vyhodnocení plnění cílů NP VaVal	5
Cíl 1 – Zavést strategické řízení VaVal na všech úrovních	5
Cíl 2 – Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje	6
Cíl 3 – Zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVal	7
Cíl 4 – Využívat výsledky VaV v inovacích a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru ve VaVal.....	8
Cíl 5 – Zlepšit zapojení ČR do mezinárodní spolupráce ve VaVal.....	9
Cíl 6 – Zajistit kvalitní lidské zdroje pro VaVal	10
Cíl 7 – Vytvořit v ČR prostředí stimuluující VaVal	11
Cíl 8 – Zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech	12
Cíl 9 – Důsledně hodnotit systém VaVal	13
3. Hlavní výzvy pro aktualizovanou NP VaVal.....	14
Kvalitní a produktivní výzkumný systém	15
Efektivní šíření znalostí a jejich využívání v inovacích.....	16
Inovující podniky	17
Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal	18
4. Přehled nejvýznamnějších informačních zdrojů.....	19

1. Úvod

V ČR od roku 2008 postupně dochází ke změnám v řízení a financování výzkumu, vývoje a inovací (dále jen VaVal). V roce 2008 byla vládou schválena Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice, ve které byly tyto změny nastartovány. Řada opatření navržených v reformě byla zapracována do zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2009 byla usnesením vlády ze dne 8. června 2009 č. 729 schválena Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 –2015 (dále jen NP VaVal) [1], jejímž cílem bylo přispět k vytvoření prostředí motivujícího k excelentnímu výzkumu a tvorbě nových poznatků využitelných v aplikacích a vedoucího k růstu poptávky po výsledcích VaV z aplikační sféry a jejich transformaci do inovačních produktů a služeb. V NP VaVal, která reagovala na slabiny národního inovačního systému platné před jejím schválením, bylo navrženo celkem 35 opatření (v NP VaVal nazývaných jako aktivity).

V průběhu roku 2012 a 2013 byla zpracována Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020 (aktualizace NP VaVal) [2], jejímž hlavním cílem je vytvořit kvalitní podmínky pro tvorbu nových poznatků, aktivně usilovat o jejich využívání v inovacích a přispět k zajištění dlouhodobě udržitelné životní úrovně založené na pevných základech konkurenceschopnosti. V aktualizované NP VaVal je navrženo 21 opatření, které by mělo přispět ke splnění stanovených cílů, a 25 kontextových indikátorů pro vyhodnocování pokroku v naplňování stanovených cílů. Aktualizace NP VaVal byla schválena vládou ČR usnesením ze dne 24. dubna 2013 č. 294¹.

V souladu s Cílem 9 – Důsledně hodnotit systém VaVal původní NP VaVal byly v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“ v letech 2010 až 2013 zpracovány analýzy, studie a další materiály, ve kterých byla hodnocena implementace jednotlivých opatření a navrhována doporučení pro další implementaci NP VaVal. Závěry těchto dokumentů byly využity i při aktualizaci NP VaVal. V rámci uvedené veřejné zakázky bylo také zpracováno devět studií, ve kterých bylo provedeno souhrnné vyhodnocení plnění všech devíti cílů NP VaVal ([3] až [11]).

Cílem tohoto dokumentu je s využitím závěrů výše uvedených studií shrnout celkové plnění jednotlivých cílů NP VaVal a posoudit, do jaké míry se podařilo tyto cíle naplnit a jakým problematickým oblastem a klíčovým výzvám by měla být při implementaci aktualizované NP VaVal věnována pozornost.

¹ <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=682145>

2. Vyhodnocení plnění cílů NP VaVal

Cíl 1 – Zavést strategické řízení VaVal na všech úrovních

Cílem bylo vytvoření kvalitního systému řízení založeného na jasném vymezení působnosti v oblasti politiky VaVal a účinné koordinaci aktivit mezi odpovědnými orgány veřejné správy na národní i regionální úrovni. Součástí bylo i zajištění dostatečného personálního zabezpečení tvorby a implementace politiky VaVal ve veřejné správě a zajištění tvorby analýz a přípravy podkladových studií pro rozhodování v jednotlivých oblastech. Cílem bylo také posílit strategické řízení VaVal na úrovni výzkumných organizací (dále jen VO), zejména v oblastech kde dochází k úzké interakci mezi poskytovateli nových znalostí a jejich uživateli.

Prakticky žádného pokroku nebylo dosaženo v oblasti **institucionalizace koordinačních mechanismů při tvorbě výzkumné a inovační politiky**. Koordinační orgán pro oblast VaVal zřízen nebyl a současné rozdělení kompetencí stále znesnadňuje strategický a komplexní přístup k tvorbě a implementaci politiky VaVal, včetně zajištění provázanosti mezi jejími jednotlivými segmenty.

Ke zlepšení koordinačních mechanismů v systému VaVal naopak přispělo **zřízení a zahájení činnosti Technologické agentury ČR**, což se odrazilo na vyšší koordinaci a koncentraci účelové podpory aplikovaného VaV.

K jistému zlepšení došlo při **koordinaci přípravy koncepčních dokumentů jednotlivých resortů** v oblasti VaVal, neboť tyto dokumenty jsou předkládány ke stanovisku RVVI, která klade důraz na provázanost těchto koncepcí s NP VaVal a dalšími strategickými dokumenty v této oblasti.

Tvorba politiky VaVal však postrádá strategický přístup, který by zajistil její dlouhodobé směřování a stabilizaci systému VaVal v ČR, včetně předvídatelných podmínek pro financování výzkumných aktivit. Není také zajištěna dostatečná provázanost implementace jednotlivých nástrojů politiky VaVal na národní úrovni, úrovni resortů a v regionech.

V období 2009 – 2013 **byly pro RVVI zpracovávány analýzy a další podkladové studie**, ve kterých byla mj. hodnocena jednotlivá opatření NP VaVal a navrhována doporučení pro jejich další implementaci. Výsledky těchto studií byly využity i při aktualizaci NP VaVal a některými dalšími orgány státní správy pro přípravu strategicko-koncepčních dokumentů pro politiku VaVal.

Dopad podkladových studií pro tvorbu politiky VaVal však dosud naráží na **nedostatečné personální kapacity orgánů státní správy**, které by mohly tyto podklady využívat (viz též vyhodnocení Cíle 8).

Do určité míry **došlo ke zlepšení strategického řízení VO**, neboť v těchto organizacích jsou postupně zaváděny manažerské prvky s vazbou na uplatňování třetí role a na zajištění větší otevřenosti VO vůči společnosti. Zároveň jsou ve VO postupně zaváděny mechanismy pro zefektivnění transferu znalostí a spolupráci s aplikační sférou a budována infrastruktura pro řízení transferu znalostí a spolupráce VO s aplikační sférou. Ze strany státu byla VO také poskytnuta metodická podpora pro vytvoření a zavádění systémů pro transfer znalostí rozvoj jejich třetí role.

Cíl 2 – Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje

Cílem bylo odborným způsobem identifikovat potřeby společnosti ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje a návazně stanovit výzkumné směry, které napomohou tyto potřeby naplňovat. Těmto výzkumným prioritám měla být přednostně věnována pozornost při formulaci politiky VaVal a rozdělování veřejných prostředků na aplikovaný výzkum.

Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (Priority) byly identifikovány se zapojením více než 100 expertů z různých vědních disciplín a sektorů (veřejného výzkumu, aplikačního sektoru i státní správy) v průběhu roku 2011. Priority jsou v souladu s cílem NP VaVal stanoveny jako dlouhodobé cíle, které odpovídají současným nebo budoucím potřebám ČR, tj. eliminaci existujících či potenciálních problémů nebo k využití budoucích příležitostí společnosti. Nově definované Priority také zohledňují tvůrčí kapacity ČR ve VaVal (lidské zdroje, výzkumnou infrastrukturu, dosavadní výsledky, zapojení do mezinárodního výzkumu) i potenciál aplikační sféry pro transformaci výsledků VaVal do inovací. Priority byly schváleny vládou ČR usnesením ze dne 19. července 2012 č. 552.

Návazně byla v druhé polovině roku 2012 a první polovině roku 2013 **připravena Implementace národních priorit orientovaného VaVal** (Implementace priorit). V souladu s tímto dokumentem budou nové programy VaVal směřovány přednostně na cíle stanovené v Prioritách a podle možností reflektovány v programech, které jsou v současné době již připravovány. Zároveň jsou v tomto dokumentu popsány obecné zásady pro přípravu, monitorování a evaluaci programů orientovaného VaVal, které budou poskytovateli veřejné podpory VaVal využívány jako společný základ pro tvorbu svých vlastních způsobů monitorování a evaluace programů. Implementace priorit byla schválena vládou usnesením ze dne 31. července 2013 č. 569.

Vzhledem k tomu, že Implementace priorit byla schválena vládou přibližně před půl rokem, nejsou Priority dosud zohledněny ve stávajících programech na podporu VaVal. Problémem při implementaci a koordinaci programů účelové podpory VaVal může být skutečnost, že **v Implementaci priorit nejsou stanoveny odpovědnosti poskytovatelů** podpory VaVal pro jednotlivé prioritní oblasti a podoblasti, což se může projevit duplicitním financováním některých oblastí nebo naopak nepokrytím některých oblastí žádným programem.

Obecný charakter dokumentu Implementace priorit představuje **riziko, že Priority budou v programech VaVal a následně i podporovaných projektech zohledňovány pouze formálně**, bez důrazu na skutečný přínos podpory VaVal k dosažení stanovených prioritních cílů.

Cíl 3 – Zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVal

Hlavním cílem bylo nastavit mechanismy pro poskytování, využití a evaluaci veřejné podpory VaVal tak, aby tato podpora přispívala k excelenci českého výzkumu. Důraz byl položen na zvýšení efektivity institucionálního i účelového financování, evaluaci podpory VaVal ve vazbě na efektivní využívání veřejných prostředků a udržitelnost nově budované velké výzkumné infrastruktury.

V souladu s NP VaVal docházelo k postupným úpravám metodiky hodnocení výsledků VO a způsobu rozdělování institucionální podpory podle jeho výsledků. Současná Metodika hodnocení výsledků VO a hodnocení výsledků ukončených programů platná pro léta 2012 až 2015 (Metodika) je však pouze modifikací předchozích metodik. V Metodice je stále kladen příliš velký důraz na hodnocení kvantity výsledků (tj. sledování počtu výsledků) a **VO dosud nejsou dostatečně stimulovány k realizaci excelentního VaV ani k tvorbě poznatků skutečně využitelných v praxi.**

Vytvořený **system rozdělování institucionální podpory navíc vede nestabilitě financování VaV a do značné míry znemožňuje strategické řízení VO**, které spíše upřednostňuje krátkodobé cíle, tj. vytvářejí výsledky VaV s cílem maximalizovat institucionální podporu.

V Metodice je kladen důraz zejména na souhrnné hodnocení ukončených programů, kde jsou uváděny především informace o programech a jejich výsledcích, **přínosy a dopady programů nejsou sledovány.** Hodnocení je navíc prováděno poskytovateli podpory, kteří program připravili a implementovali, což do značné míry snižuje objektivitu hodnocení. Poskytovatelé provádějící hodnocení také nedisponují dostatečnými personálními a odbornými kapacitami a výsledky tohoto hodnocení nejsou využívány pro přípravu nových programů.

Situaci v oblasti hodnocení VaVal by měl do budoucna zlepšit **projekt „Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací“** (tzv. IPn Metodika), zacílený na vytvoření systému hodnocení a financování výzkumných organizací, který povede k zatraktivnění prostředí VaVal, dosažení excelence ve VaVal a vyšší motivaci k práci ve VaVal. Projekt realizovaný MŠMT probíhá od roku 2012 do roku 2015.

Podmínky pro realizaci excelentního výzkumu i VaV s využitím v aplikacích by měly výraznou měrou zlepšit nové výzkumné kapacity, které jsou (resp. byly) budovány s využitím finančních prostředků SF EU (**Evropská centra excelence a Regionální VaV centra**).

Cíl 4 – Využívat výsledky VaV v inovacích a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru ve VaVal

Cílem bylo zvýšit efektivnost inovačního procesu zajištěním kvalitních vstupů v podobě výsledků aplikovaného VaV, vytvořením podmínek pro transfer znalostí z veřejného výzkumu do praxe a zvýšením absorpční kapacity podnikového sektoru a jeho schopností produkovat inovační řešení úspěšná na trhu v podmínkách prohlubující se globalizace.

V období od roku 2009 do roku 2013 **se podařilo zlepšit prostředí pro komercializaci VaV ve VO**. Řada VO zpracovala své strategie zaměřené na realizaci poznatků VaV v praxi a vytvořila systém pro komercializaci poznatků VaV. Ve většině významných VO vznikla také pracoviště transferu znalostí (technologií), která napomáhají komercializaci VaV a rozvoji spolupráce s aplikačním sektorem. Pro vytvoření systému komercializace byl také zpracován soubor metodických dokumentů.

V uvedeném období **došlo také k výraznému zlepšení infrastruktury pro VaVal na úrovni regionů**. Byl podpořen vznik Regionálních VaV center, ve kterých by měl být realizován VaV, jehož výsledky budou nacházet uplatnění v inovacích. Dále byl podpořen rozvoj kapacit pro VaVal v podnicích, další inovační infrastruktury a uskupení napomáhajícím rozvoji spolupráce mezi VO a podniky, využívání poznatků VaV v praxi a rozvoji inovativních firem (technologické platformy a klastry).

Ke zlepšení využívání poznatků VaV v inovacích přispělo **vyhlášení programů podporujících spolupráci VO s podniky**, včetně programu podporujícího vznik a rozvoj činnosti Center kompetence, ve kterých VO a podniky realizují strategicky zaměřenou spolupráci. Podpora byla také poskytována podnikům pro zavádění inovací. Podnikům byly také poskytovány podporované poradenské služby zaměřené na realizaci inovačních aktivit směřujících ke zvýšení konkurenceschopnosti.

I přes tyto podpůrné aktivity zatím **nedošlo k výraznému zlepšení ve využívání nových poznatků VaV v inovacích**. Řada pracovišť transferu znalostí vzniklých ve VO se potýká s nedostatkem finančních i personálních kapacit pro zajištění potřebných služeb v odpovídajícím rozsahu a kvalitě. Podpora činností souvisejících s komercializací VaV (ověření koncepce, příprava pro založení nové firmy) byla roztříštěná a byla poskytována nesystematicky bez jasné společné koncepce. VO v převážné většině dosud nemají vytvořeny vlastní finanční mechanismy pro podporu komercializace VaV. Také se dosud nepodařilo vytvořit fond rizikového kapitálu s účastí veřejných zdrojů (seed fond).

V ČR také stále **chybí dlouhodobý a operativní program na podporu všech fází komercializace výsledků VaV**, který by byl dostupný výzkumným pracovníkům všech VO v ČR, jehož vytvoření bylo navrženo v NP VaVal.

Další překážkou pro účinnější komercializaci a využívání nových poznatků VaV v praxi je i **současná metodika hodnocení a způsob rozdělování institucionálního financování VO**, ve které je sice zohledněn počet patentů a dalších aplikačně zaměřených výsledků VaV, avšak bez ohledu na to, zda mají tyto výsledky komerční hodnotu, tj. zda lze očekávat prodej licence, případně využití poznatku pro založení nové firmy.

Cíl 5 – Zlepšit zapojení ČR do mezinárodní spolupráce ve VaVal

Cílem bylo zlepšit zapojení výzkumných týmů z ČR do mezinárodní spolupráce ve VaVal podporou organizací, které napomáhají těmto činnostem, a vytvářením podmínek ve VO pro lepší zapojení výzkumných týmů v mezinárodních programech. Dalším cílem byla aktivnější účast ČR v procesu formování evropského výzkumného prostoru.

Větší zapojení subjektů z ČR do programů mezinárodní výzkumné spolupráce (zejména do rámcových programů EU a programu EURATOM) **podporuje MŠMT a MPO formou zajištění bezplatných odborných služeb pro výzkumné organizace a podniky**. MŠMT dlouhodobě podporuje činnost Národní kontaktní organizace pro rámcové programy EU, regionálních kontaktních organizací a oborových kontaktních organizací poskytujících služby pro specifické oblasti VaV. Dále MŠMT podporuje činnost České styčné kanceláře pro výzkum a vývoj v Bruselu. Na rozvoj mezinárodní spolupráce subjektů z podnikatelského sektoru je zaměřena činnost sítě Enterprise Europe Network, která je v ČR podporována Evropskou komisí a MPO.

Došlo také **k rozvoji systémů podpůrných služeb na úrovni jednotlivých výzkumných organizací** pro zapojení výzkumných týmů do mezinárodního výzkumu. Vznikla specializovaná pracoviště (grantové kanceláře), které poskytují výzkumným pracovníkům asistenci při zpracování návrhu projektu, administrativní služby, právní servis při zajišťování ochrany duševního vlastnictví či administrativní zajištění finanční podpory, což jim umožňuje věnovat se práci na odborné části projektu.

K intenzivnějšímu zapojení ČR do procesu formování Evropského výzkumného prostoru a mezinárodní výzkumné spolupráce napomáhá také projekt velké infrastruktury pro VaVal CZERA – Česká republika v evropském výzkumném prostoru. V rámci této infrastruktury **je vytvářena znalostní platforma pro strategické rozhodování odpovědných orgánů státní správy v otázkách mezinárodní výzkumné spolupráce a zapojení ČR do ERA**.

Systémovým krokem ke zlepšení zapojení ČR do procesu formování ERA bylo **vytvoření Výboru pro Evropský výzkumný prostor (VERA)** na jaře 2010, který zajišťuje informovanost a koordinaci národních aktivit ve vztahu k ERA. V roce 2013 byl spuštěn nový **informační portál ERA**, který má za cíl přehledně prezentovat a soustředit dokumenty vztahující se k ERA.

I když se národní výzkum stále se více otevírá světu (o čemž svědčí například zvyšující se podíl vědeckých publikací vzniklých v mezinárodní spolupráci či zapojení ČR do některých mezinárodních aktivit, jako je iniciativa EUREKA a program COST), **účast výzkumných týmů v 7. RP je dosud nižší, než by odpovídalo výzkumným kapacitám ČR**. Účastníci z ČR také koordinují velice málo projektů 7. RP.

V ČR není dosud zpracována komplexní strategie pro mezinárodní spolupráci ve VaVal (strategie pro internacionalizaci), což do značné míry omezuje koncepční rozvoj mezinárodní spolupráce ČR ve VaVal a koordinaci aktivit realizovaných různými orgány státní správy. Činnost organizací, které napomáhají v zapojení do mezinárodních výzkumných aktivit, je podporována v rámci individuálních projektů, což do jisté míry komplikuje jejich koordinaci a zajištění synergie poskytovaných služeb.

Cíl 6 – Zajistit kvalitní lidské zdroje pro VaVal

Cílem bylo zajistit dostatek kvalitních výzkumných pracovníků a zvýšit počet absolventů VŠ, jejichž profil a znalosti budou odpovídat stále náročnějším požadavkům v souvislosti s rozvojem znalostní společnosti.

Negativním trendem v ČR je **zhoršující se průměrná kvalita žáků základních a středních škol**, což má při narůstající masifikaci vysokoškolského studia dopad na klesající náročnost vysokoškolského prostředí a na snižující se kapacitu pedagogů věnovat se talentovaným studentům.

Problematická je **také oborová struktura absolventů škol, která je vychýlena ve prospěch absolventů společenských a humanitních oborů**. Na druhou stranu lze očekávat rostoucí poptávku po mladých výzkumnících z technických a přírodovědných oborů, a to zejména v souvislosti s budováním Evropských center excelence a Regionálních VaV center. To může negativně ovlivnit jejich dlouhodobou udržitelnost.

Problematická je i věková struktura výzkumných pracovníků. Zatímco uplatnění ve VaVal je pro mladé výzkumníky poměrně atraktivní, pro střední věkovou kategorii se však spokojenost s působením v této sféře snižuje. To má negativní dopad na **nevyváženou věkovou strukturu výzkumných pracovníků**, která do jisté míry omezuje týmovou práci, ve které jsou kombinovány pozitivní charakteristiky všech věkových skupin.

Naopak pozitivní je **vznik nových postdoktorandských míst** podpořený z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a rozvojových programů financovaných MŠMT určených především pro pražské VŠ. Postdoktorandská místa byla nepřímo podporována i prostřednictvím grantů na výzkumné projekty poskytovaných GA ČR.

Ze strukturálních fondů i národních zdrojů byly také **podporovány zahraniční stáže výzkumných pracovníků i návrat špičkových výzkumných pracovníků zpět do ČR**.

Uplatňování absolventů VŠ v inovačních podnicích bylo do určité míry podporováno MPO, které prostřednictvím Operačního programu Podnikání a inovace (OP PI) ověřilo fungování nového modelu spolupráce akademické/výzkumné sféry se sférou podnikatelskou. Na tyto pozice byli přijímáni zejména mladí absolventi, v některých případech i studenti doktorského studia.

I když v souladu s cíli NP došlo ke zlepšení systému pro rozvoj kvality lidských zdrojů pro VaVal, podpora nebyla zcela systematická. **Dosud se nepodařilo vytvořit komplexní systém podpory** navržený v NP VaVal, který by zahrnoval další prvky, jako je informační podpora a analytická podpora. Dalším problémem podpor byla **kampaňovitost** související s výzvami OP VK, kdy nabídka postdoktorandských míst byla soustředěna do relativně krátkého časového úseku, po kterém následovala dlouhá pauza bez možnosti získat podporu pro kvalitního doktoranda.

Také **podpora zahraniční mobility byla zatím nedostatečná**, neboť pro profesní růst zejména mladých výzkumných pracovníků jsou nezbytné dlouhodobější pobyty na špičkových zahraničních výzkumných institucích. Tyto pobyty se zatím realizují na základě iniciativy jednotlivců, případně s podporou jejich domovských pracovišť, nikoli na základě cílené národní podpory.

Cíl 7 – Vytvořit v ČR prostředí stimuluující VaVal

Cílem bylo zlepšení informovanosti široké veřejnosti o potřebnosti a přínosech VaVal prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků a dalších médií, zvýšení motivace specifických skupin obyvatelstva k aktivnímu zájmu o VaVal a jejich výsledky a zlepšení informovanosti potenciálních zahraničních výzkumných partnerů a zákazníků o kompetencích a výsledcích českého VaVal.

Ke splnění cíle přispělo **vytvoření čtyř významných center popularizace, propagace a medializace vědy a techniky** s celostátním nebo nadregionálním dopadem (tzv. Science Learning Center) a pěti tzv. návštěvnických center, která jsou zaměřena na popularizaci, propagaci a medializaci vědy a techniky na úrovni regionů. K popularizaci a medializaci VaVal také přispívá skutečnost, že povinnou součástí všech projektů podpořených ze SF EU je jejich publicita.

Aktivity související s popularizací VaVal, jako je například **popularizace přírodovědných a technických oborů a další vzdělávání pracovníků VaV v oblasti řízení VaV, popularizace a komunikace** byly podporovány také z OP VK. V rámci OP VK byl podpořen i projekt Podpora technických a přírodovědných oborů, jehož cílem bylo zavedení systému marketingové podpory technicky a přírodovědně orientovaných oborů na VŠ.

K popularizaci vědy přispívá také projekt **Česká hlava** financovaný MŠMT, v jehož rámci jsou udělovány národní ceny pro nejlepší osobnosti z oblasti vědy a techniky. V ČR jsou také pravidelně realizovány akce, jako je například **Týden vědy a techniky či Noc vědců**, jejichž cílem je popularizovat VaV a jeho výsledky a zvýšit zájem veřejnosti o VaV. Z veřejných zdrojů je také **podporována činnost organizací reprezentujících národní VaVal v zahraničí**, jako je např. CZELO a CzechInvest, a rozvoj propagačních aktivit v rámci těchto organizací.

Navzdory popularizačním snahám **se stále nedaří zvýšit zájem mládeže o studium přírodovědných a technických oborů**. Podíl absolventů doktorského studia v přírodovědných a technických oborech na celkovém počtu absolventů doktorského studia mezi roky 2008 a 2012 poklesl, což může mít negativní dopad pro udržitelnost vybudovaných výzkumných infrastruktur v těchto oborech.

Významnou překážkou, která brání účinnější a efektivnější popularizaci vědy, je **absence systematického přístupu k rozšiřování povědomí a zájmu o VaVal**. V ČR dosud neexistuje žádná shrnující koncepce (národní strategie) ani rámec upravující systémový přístup k popularizaci VaVal a medializaci VaVal a propagaci dosažených výsledků v zahraničí. Také není vybudována odpovídající institucionální struktura pro tyto aktivity, jako jsou například národní a regionální koordinační centra. Dosud také nebyl vytvořen centrální zdroj informací (informační portál) pro medializaci a popularizaci VaVal, na kterém by byly k dispozici kvalitní, aktuální a věrohodné informace z oblasti VaVal.

Cíl 8 – Zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech

Cílem bylo posílit synergie mezi strategiemi a koncepcemi se vztahem k rozvoji znalostní společnosti, které jsou vytvářeny na úrovni jednotlivých resortů. Zdůrazněna byla účinná koordinace činností jednotlivých subjektů veřejné správy, implementačních agentur a dalších poskytovatelů veřejné podpory VaVal tak, aby se jednotlivá opatření účelně doplňovala a synergicky přispívala k růstu konkurenceschopnosti ekonomiky a kvality života obyvatel ČR.

Ke zlepšení oproti stavu před rokem 2009 došlo v oblasti tvorby a koordinace politiky VaVal. **Všichni poskytovatelé veřejné podpory VaVal zpracovali své dlouhodobé meziresortní koncepce**, na jejichž přípravě se podílely meziresortní komise složené zejména z externích odborníků. Ve vytvořených koncepcích jsou také navrženy programy, které budou v rámci realizace koncepce implementovány a kterými bude podporován VaV zaměřený na problematiku daného resortu.

Při přípravě těchto koncepcí **jsou zohledňovány analytické a strategicko-koncepční dokumenty připravené na národní úrovni i resortní dokumenty**.

Dosud však **nejsou dostatečně využívány vlastní analýzy a podkladové studie připravené „na míru“ ani výhledové studie** zaměřené na posouzení budoucích potřeb (potenciálních výzev a hrozeb). Důsledkem je, že priority stanovené v těchto dokumentech nejsou problémově orientované a neodpovídají potenciálním budoucím potřebám společnosti.

O roku 2010 jsou pro Úřad vlády, MŠMT a další resorty **kontinuálně zpracovávány analyticko-koncepční dokumenty** využitelné pro strategické rozhodování ve VaVal. Tyto dokumenty byly mj. využity i pro aktualizaci NP VaVal.

Na koordinaci činnosti jednotlivých subjektů veřejné správy, implementačních agentur a dalších poskytovatelů se negativně projevuje, že dosud nebyl zřízen koordinační orgán pro oblast VaVal (zřízení koordinačního orgánu je zařazeno v *Cíli 1*). Kompetence za oblast VaVal jsou i nadále rozděleny mezi více orgánů státní správy, což znesnadňuje strategický a komplexní přístup k tvorbě a implementaci politiky VaVal. **Dosud se nepodařilo vytvořit účinné institucionální a metodické vazby pro koordinaci tvorby a realizace politiky VaVal**. Důsledkem je i nedostatečná provázanost implementace jednotlivých nástrojů politiky VaVal na národní úrovni, úrovni resortů a v regionech.

Cíl 9 – Důsledně hodnotit systém VaVal

Cílem bylo zavedení systému pro kontinuální hodnocení VaVal v ČR na všech úrovních, který bude zajišťovat dostatečnou efektivitu veřejných prostředků investovaných do VaVal, a vytvoření institucionálního zázemí pro účely tohoto hodnocení.

Komplexní hodnocení systému VaVal se uskutečnilo v letech 2009 – 2012 v rámci IPn **Mezinárodní audit VaVal v ČR a implementace jeho výsledků do strategických dokumentů** (Mezinárodní audit). Vlastní hodnocení systému VaVal bylo provedeno konsorciem renomovaných zahraničních institucí. V mezinárodním auditu byla věnována pozornost i problematice hodnocení VaVal na všech úrovních. Výsledky Mezinárodního auditu a jeho doporučení jsou v souladu využívány při tvorbě politiky VaVal, včetně přípravy aktualizace NP VaVal.

Poměrně systematicky bylo prováděno i vyhodnocování NP VaVal. V rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci NP VaVal“ realizované v letech 2010 až 2013 byla zpracována celá řada studií k jednotlivým aktivitám NP VaVal, ve kterých bylo posuzováno jejich plnění a navrhována doporučení pro další implementaci. V rámci této veřejné zakázky bylo provedeno i celkové vyhodnocení průběhu realizace Reformy systému VaVal a průběžné vyhodnocení Národní politiky VaVal.

Dosud však **není systematicky prováděno vyhodnocování průřezových a odvětvových koncepcí VaVal** a jejich dopadů ani regionálních strategií a politik. U většiny novějších průřezových a odvětvových koncepcí jsou sice zpravidla stanoveny cíle, priority, přehled konkrétních opatření a systém hodnocení, avšak vlastní hodnocení není prováděno soustavně ani systematicky. Hodnocení regionálních strategií a politik se prakticky neprovádí.

Také **hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů, programů i příjemců** je nedostatečné. Hodnocení na úrovni poskytovatelů není pravidelně prováděno, hodnocení programů VaVal má formální a pouze kvantitativní charakter, bez zohlednění přínosů a dopadů programů.

Hodnocení příjemců podpory je zaměřeno převážně na kvantitativní počítání výsledků VaV, což nestimuluje výzkumné pracovníky k realizaci excelentního výzkumu. Současná metodika hodnocení výsledků VaVal a na ní navazující systém rozdělování institucionální podpory VO prochází sice postupnými změnami, avšak její hlavní nedostatky zůstávají neřešeny. Vytvoření nové metodiky hodnocení VaV rozdělování institucionální podpory je cílem IPn Metodika, avšak její implementaci lze však očekávat až v horizontu několika let, což může mít negativní dopad na kvalitu výsledků VaV.

3. Hlavní výzvy pro aktualizovanou NP VaVal

Aktualizovaná NP VaVal je rozdělena pouze do následujících čtyř bloků, což umožnilo lépe formulovat opatření k naplnění cílů aktualizované NP VaVal:

Kvalitní a produktivní výzkumný systém

- Cílem je zajistit výzkumné prostředí, které umožní vytvářet mezinárodně srovnatelné výsledky (svým počtem i kvalitou) a výsledky s potenciálem k využívání v inovacích.

Efektivní šíření znalostí a jejich využívání v inovacích

- Cílem je zvýšit intenzitu a efektivitu vazeb mezi veřejným výzkumem, podnikovou sférou i veřejnou správou, které zajistí účinné šíření znalostí a jejich využívání v inovacích.

Inovující podniky

- Cílem je posílit inovační výkonnost podnikového sektoru, která bude přispívat k růstu konkurenceschopnosti ekonomiky ČR.

Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal

- Cílem je vytvořit stabilní prostředí a systém pro provádění VaV a zavádění inovací.

V aktualizované NP VaVal je oproti její původní verzi položen daleko větší **důraz na oblast hodnocení**, které je v různých souvislostech a vazbách zařazeno ve všech jejích blocích, včetně hodnocení přínosů opatření a jejich příspěvku ke splnění stanovených cílů. Akcentován je tzv. formativní přístup, tj. využití výsledků těchto hodnocení pro modifikaci a aktualizaci NP VaVal a jejích konkrétních nástrojů.

Z vyhodnocení plnění cílů NP VaVal vyplývají některé výzvy, na které by ve svých opatřeních měla přednostně reagovat aktualizovaná NP VaVal a které jsou předpokladem pro splnění stanovených cílů. Přehled těchto výzev je uveden v následujícím textu.

Kvalitní a produktivní výzkumný systém

Zajistit kvalitní lidské zdroje pro VaVal

Jednou z výzev NP VaVal je **zajištění lidských zdrojů pro VaVal**. Aktualizovaná NP VaVal musí reagovat na trendy patrné v současné době, jako jsou snižující se znalosti absolventů VŠ a jejich uplatnitelnost ve VaVal a znalostně náročných pozicích, negativní změny v oborové struktuře absolventů či odchod špičkových absolventů a odborníků do zahraničí. V souvislostech s požadavky na vyšší otevření národního výzkumu mezinárodní spolupráci je nezbytné posílit také internacionalizaci v oblasti lidských zdrojů a zvýšit mezinárodní mobilitu výzkumných pracovníků i studentů.

Zvýšit a efektivně využívat veřejné prostředky investované do VaVal

Dalším výzvou NP VaVal je postupné **zvýšování veřejných výdajů na VaV** tak, aby v roce 2020 dosáhly 1 % HDP, a zároveň **zajistit efektivní využívání všech veřejných prostředků investovaných do VaVal**. Veřejnou podporu je zapotřebí koncentrovat na Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které odpovídají aktuálním i budoucím potřebám ČR. Aktualizovaná NP VaVal musí dbát i na dosažení synergického využívání národních nástrojů a všech nástrojů implementovaných na evropské úrovni pro podporu VaVal, jehož zaměření odpovídá prioritám ČR i EU.

Důsledně hodnotit politiku VaVal

Základním předpokladem pro zajištění efektivního využívání veřejných prostředků na VaVal je **důsledné provádění hodnocení** na úrovni VO, programů i poskytovatelů podpory. Nezbytné je vytvoření nové **metodiky hodnocení programů VaVal**. Musí být hodnoceny zejména společenské přínosy a dopady podpořeného VaV. Zároveň je zapotřebí provádět důsledné **hodnocení všech poskytovatelů veřejné podpory VaVal**. Pro zajištění objektivit musí být při hodnoceních důsledně uplatňován tzv. kaskádový princip, tj. žádný poskytovatel nesmí hodnotit své vlastní aktivity. Nezbytné je rovněž urychlené **vytvoření a zavedení nové metodiky hodnocení VaV a VO**, která bude dostatečně zohledňovat rozdíly mezi jednotlivými typy VO a vědními obory a stimulovat výzkumné pracovníky a VO k realizaci špičkového VaV a k tvorbě poznatků VaV s využitím v praxi.

Stabilizovat systém institucionálního financování

Na toto hodnocení musí být navázán **systém rozdělování institucionální podpory**, který bude na jedné straně umožňovat strategické řízení a koncepční rozvoj VO, a na straně druhé stimulovat VO k realizaci kvalitního VaV a koncentrovat veřejnou podporu do VO realizujících excelentní výzkum i VaV k naplnění potřeb společnosti.

Zajistit finanční a personální udržitelnost nových výzkumných kapacit

Novou výzvou pro aktualizovanou NP VaVal je **zajištění dlouhodobé udržitelnosti výzkumných kapacit budovaných s využitím finančních prostředků SF EU**. Kromě dostatečného počtu kvalitních výzkumných pracovníků je zapotřebí tato centra stimulovat k zapojení do mezinárodní výzkumné spolupráce, která přispěje k realizaci excelentního výzkumu a zajistí centrům finanční prostředky ze zahraničí. Důležité je také vytvářet podmínky pro zapojení těchto center do spolupráce s podniky, která napomůže využívání nových poznatků v inovacích a zajistí centrům finanční prostředky ze soukromého sektoru. Pro zajištění vyváženého rozvoje výzkumného systému v ČR musí být také vytvořeny nástroje směřující ke zkvalitnění kapacit pro VaVal v Praze.

Otevřít výzkumný systém mezinárodní spolupráci a konkurenci

Další výzvou aktualizované NP VaVal je **zvýšení otevřenosti výzkumného systému pro mezinárodní spolupráci**, která je významným předpokladem pro růst kvality výzkumu. Kromě podpory činnosti organizací, které napomáhají zapojení domácích výzkumných týmů do mezinárodního výzkumu, je zapotřebí stimulovat VO k otevřenosti pro mezinárodní spolupráci a k vytváření odpovídajícího administrativního zázemí (grantové kanceláře). Mezinárodní rozměr musí být zapracován i do všech relevantních národních programů.

Efektivní šíření znalostí a jejich využívání v inovacích

Stimulovat výzkumníky k tvorbě uplatnitelných výsledků

Dlouhodobým cílem NP VaVal a jejích opatření by mělo být, aby se **komercializace výsledků VaV stala přirozenou součástí výzkumného procesu ve VO**. Z tohoto důvodu musí být ve VO vytvořeno prostředí, které bude účinným způsobem výzkumné pracovníky stimulovat k tvorbě poznatků s využitím v praxi. Stimulační mechanismy musí být zakomponovány do nové **metodiky hodnocení VaV a rozdělování institucionální podpory**. V opatřeních zaměřených na rozvoj lidských zdrojů musí být věnována pozornost i **zvýšení znalostí a kompetencí manažerů VO, výzkumných pracovníků i studentů** ve všech oblastech souvisejících s komercializací poznatků VaV a jejich využíváním v praxi, včetně zahájení inovačního podnikání. Pro výzkumné pracovníky musí být zároveň poskytovány kvalitní a operativní služby, které jim budou napomáhat v celém procesu komercializace VaV a při spolupráci s aplikačním sektorem.

Stabilizovat financování infrastruktury pro transfer znalostí

Opatření aktualizované NP VaVal musí usilovat o zlepšení činnosti pracovišť transferu znalostí vytvořených ve VO v uplynulém období, jejichž činnost je dosud do značné míry limitována nedostatkem finančních prostředků nebo kvalitních odborníků. Klíčovým opatřením je **vytvoření komplexního programu, kterým budou komplexně podporovány činnosti související s přenosem výsledků VaV do praxe** a který těmto pracovištím poskytne nejen finanční prostředky na zajištění služeb v požadovaném rozsahu a s dostatečnou kvalitou, ale zároveň je bude stimulovat k dalšímu rozvoji aktivit souvisejících transferem znalostí. Tento program musí být dostupný výzkumným pracovníkům ve všech relevantních VO v ČR.

Zvýšit kvalitu služeb infrastruktury pro transfer znalostí a spolupráci ve VaVal

V uplynulém období vznikla celá řada subjektů inovační infrastruktury, jako jsou centra transferu technologií, inovační centra, vědeckotechnické parky a podnikatelské inkubátory. Cílem opatření aktualizované NP VaVal musí být **zlepšení činnosti inovační infrastruktury a její aktivnější zapojení do procesu přenosu znalostí**. Pozornost musí být věnována zejména tomu, aby tato infrastruktura poskytovala své služby v požadovaném rozsahu a s dostatečnou kvalitou a rozvíjela své vazby na VO i podniky působící v daném regionu. Ke **zvýšení kvality poskytovaných služeb** přispěje důsledné hodnocení činnosti této infrastruktury a poskytovaných služeb. Opatření aktualizované NP VaVal by měla účinným způsobem usilovat i o **zlepšení činnosti vytvořených technologických platforem, klastrů a dalších uskupení**, jejichž cílem je zlepšit spolupráci veřejného VaV a podniků a zvýšit účinnost transferu znalostí, a usilovat o jejich účinnější zapojení do procesu přenosu znalostí z výzkumu do praxe.

Stimulovat dlouhodobou spolupráci veřejného výzkumu a podniků

V rámci NP VaVal je také zapotřebí vytvářet a implementovat programy, ve kterých bude podporována **dlouhodobá a strategicky orientovaná spolupráce veřejného výzkumu a podniků** a realizace VaVal ve vazbě na potřeby společnosti ČR stanovené v Národních prioritách orientovaného VaVal a Výzkumných a inovačních strategiích pro inteligentní specializaci (RIS3).

Inovující podniky

Posílit inovační kapacity malých a středních podniků

Významnou oblastí, kam by měla směřovat opatření aktualizované NP VaVal, je **zvýšení absorpční kapacity podniků**, tj. zlepšení schopností podniků využívat výsledky veřejného VaV v inovačních aktivitách. Jelikož výsledky VaV vytvářené ve veřejném sektoru pro uplatnění v nových produktech zpravidla vyžadují realizovat další vývoj, opatření by měla cílit také na **zvýšení schopností MSP realizovat vlastní VaV**, který nové poznatky přiblíží tržnímu uplatnění.

Zlepšit dostupnost kvalitních poradenských služeb pro inovační podnikání

Kromě podpory pro rozvoj VaV infrastruktury a realizaci vlastních projektů VaVal je pro podniky (zejména pro MSP) zapotřebí zajistit **dostupné a kvalitní služby**, které budou stimulovat podniky k realizaci VaVal a spolupráci s veřejným výzkumem. Zároveň by tyto služby měly přispívat i k růstu zájmu podniků o ambiciózní technologické inovace, které jim umožní získat přední pozice na trhu v ČR i zahraničí.

Stimulovat soukromé investice do VaVal

Vzhledem k tomu, že ČR patří mezi země s nižším podílem soukromých výdajů na VaV v celkových výdajích na VaV a velmi nízkými investicemi rizikového kapitálu, opatření NP VaVal by také měla směřovat k **aktivizaci soukromých zdrojů pro financování VaVal**. Důležité je také podporovat vznik nových firem, které budou využívat nové poznatky VaV. V těchto souvislostech je zapotřebí urychleně dokončit přípravné fáze směřující k **založení fondu rizikového kapitálu s účastí veřejných zdrojů** a zpřístupnit tyto finanční zdroje začínajícím podnikům. Také je zapotřebí zlepšit podmínky pro **financování inovačních projektů MSP prostřednictvím veřejných zakázek**, které jsou v řadě zahraničních zemí významným nástrojem stimulujícím rozvoj VaVal v MSP.

Posílit roli nadnárodních společností v národním inovačním systému

ČR patří mezi země s vysokým podílem VaV realizovaném v nadnárodních společnostech a pobočkách zahraničních firem. Z tohoto důvodu by opatření NP VaVal měla usilovat také o **vytvoření příznivého prostředí pro další rozvoj VaV aktivit velkých nadnárodních společností a poboček významných zahraničních firem** a stimulovat jejich investice do strategických a znalostně intenzivních aktivit. Zapotřebí je však využít přítomnost těchto společností i pro rozvoj národního inovačního systému, a jednou z oblastí, kam by měla také směřovat opatření aktualizované NP VaVal, je zlepšení vazeb a strategické spolupráce těchto společností s domácími VO a podniky.

Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal

Zlepšit koordinaci v řízení a financování VaVal

Vzhledem k tomu, že v uplynulém období nenastalo prakticky žádné zlepšení v koordinaci VaVal, zůstává jedním z prioritních témat aktualizované NP VaVal také **posílení koordinace v systému řízení a financování VaVal v ČR**. Nezbytné je vymezit odpovědnosti ústředních správních úřadů, Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) a poskytovatelů podpory VaVal, a zároveň vytvořit mechanismy, které zajistí účinnou koordinaci realizace politiky VaVal na národní i mezinárodní úrovni.

Posílit strategický přístup v politice VaVal

Klíčové je **posílení strategického přístupu k tvorbě a implementaci politik a koncepcí** zaměřených na oblast VaVal připravovaných na všech úrovních (na národní úrovni, resortní úrovni i v regionech). Při přípravě všech strategicko-koncepčních dokumentů musí být využívány výsledky vyhodnocení předcházejících strategií a politik, cíleně zaměřené analytické studie charakterizující současný stav i výhledové studie zaměřené na identifikaci možných příležitostí a hrozeb v budoucnosti. Důraz musí být položen i problémovou a strategickou orientaci priorit, cílů a opatření v politikách a koncepcích VaVal připravovaných na všech úrovních, včetně zajištění vazeb na nově stanovené Národní priority orientovaného VaVal.

Zajistit systematickou analytickou podporu tvorby politiky VaVal

Pro **analytickou a koncepční podporu pro tvorbu a implementaci politik VaVal** je zapotřebí zajistit odpovídající prostředky tak, aby tato činnost mohla být prováděna systematicky a s vysokou kvalitou. Zároveň musí být zajištěn otevřený přístup ke všem analýzám, studiím a podkladovým dokumentům, které budou využívány pro tvorbu a implementaci politiky VaVal.

Aktivně se účastnit rozvoje Evropského výzkumného prostoru

V realizovaných opatřeních musí být také věnována dostatečná pozornost **aktivnímu zapojení ČR do všech aktivit realizovaných na úrovni ERA**. Prioritou aktualizované NP VaVal musí být **formulace strategie ČR pro mezinárodní spolupráci ve VaVal** (strategie pro internacionalizaci), která bude zahrnovat kromě VaV také oblast terciárního vzdělávání a inovací. Tato strategie musí vytvořit podmínky pro koordinaci všech aktivit zaměřených na rozvoj mezinárodní spolupráce ve VaVal realizovaných různými orgány státní správy. Posílena musí být i koordinace všech národních nástrojů na podporu VaVal s nástroji implementovanými na úrovni EU (zejména rámcovými programy EU) i nástroji kohezní politiky EU, která zajistí efektivní využívání evropských a národních finančních zdrojů pro VaVal.

4. Přehled nejvýznamnějších informačních zdrojů

- [1] Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2015. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=532844>)
- [2] Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=682145>)
- [3] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 1 NP VaVal „Zavést strategické řízení VaVal na všech úrovních“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013
- [4] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 2 NP VaVal „Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013
- [5] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 3 NP VaVal „Zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVal“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013
- [6] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 4 NP VaVal „Využívat výsledky VaV v inovacích a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru ve VaVal“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013
- [7] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 5 NP „VaVal Zlepšit zapojení ČR do mezinárodní spolupráce ve VaVal“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013
- [8] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 6 NP VaVal „Zajistit kvalitní lidské zdroje pro VaVal“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013
- [9] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 7 NP VaVal „Vytvořit v ČR prostředí stimulační VaVal“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013
- [10] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 8 NP VaVal „Zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013
- [11] Souhrnné vyhodnocení pokroku při naplňování Cíle 9 NP VaVal „Důsledně hodnotit systém VaVal“. Studie pro Úřad vlády ČR, Technologické centrum AV ČR, listopad 2013